

MEMUR-SEN KONFEDERASYONU EĞİTİM-BİR-SEN EĞİTİMCİLER BİRLİĞİ SENDİKASI

Sayı :02/616/EBS/444
Konu : Üniversite daire başkanları

02.05.2024

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ek 10 uncu maddesiyle kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilat kanunlarında hizmet birimi olarak tanımlanmış birimlerinde daire başkanı unvanlı kadroların mali hakları yeniden tanımlanmış; düzenlemenin yürürlüğe girdiği 2011 yılı öncesine göre ilave mali haklar ihdas edilmiştir. Ancak söz konusu düzenlemeye kamu yükseköğretim kurumlarındaki daire başkanı kadroları dâhil edilmemiştir.

Yine 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na ekli IV sayılı Cetvel'de makam tazminatı alacak olan kadrolar düzenlenmiş, merkez teşkilatlarında daire başkanı kadrolarında bulunanlara makam tazminatı ödenmesi öngörülmüş; ancak yine kamu yükseköğretim kurumlarındaki daire başkanı kadroları dâhil edilmemiştir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihatlarında sadece belirlenebilir bir özellik veya "statüye" dayanan farklı muamelelerin ayrımcılık oluşturmaya müsait olduğunu saptamıştır.¹ Mahkemeye göre ayrımcılık yasağı noktasında, görece benzer kişiler arasında bir farklı muamele bulunmalıdır.² Bu tür bir farklı muamele, nesnel ve makul bir gerekçeye sahip olmaması halinde, ayrımcıdır; diğer bir deyişle, eğer meşru bir amaç taşımıyorsa veya kullanılan araçlarla gerçekleştirilmek istenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmuyorsa, bu tür bir muamele ayrımcılık oluşturur. Mahkemenin, "makul bir dayanaktan yoksun olduğu açıkça anlaşılmadıkça," genel olarak yasama ve yürütme organının uygulanacak politika konusundaki tercihlerine saygı göstereceği ifade edilmiştir.³

26/11/2002 tarih ve 2001/79 esas, 2002/194 karar sayılı Anayasa Mahkemesi kararında "Anayasanın ikinci maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygı gösteren, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayıp yargı denetimine açık olan, yasaların üstünde yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri ve Anayasa bulunduğu bilincinde olan devlettir... Yasaların kamu düzeninin kurulması ve korunması, kamu yararının sağlanması amacına yönelik olması, genel, objektif, adil kurallar içermesi ve hakkaniyet ölçütlerini gözetmesi hukuk devleti olmanın gereğidir."

¹ Kjeldsen, Busk Madsen ve Pedersen & Danimarka [BD] No. 5095/71; 5920/72; 5926/72

² D.H. ve Diğerleri – Çek Cumhuriyeti [BD], no. 57325/00, §175, ECHR 2007; Burden – Birleşik Krallık [BD], no.

13378/05, §60, ECHR 2008

³ Stec ve Diğerleri – Birleşik Krallık, [BD], no. 65731/01 ve 65900/01, §52, İHAM 2006

EĞİTİM-BİR-SEN (EĞİTİMCİLER BİRLİĞİ SENDİKASI) GENEL MERKEZİ

Adres: Büyükdere Mahallesi, Söğütözü, Beşiktaş, İstanbul / Türkiye / 34398 / 0212 241 2416
Telefon: 0212 241 2416 | Faks: 0212 241 2417 | E-posta: info@ebsen.org.tr | www.ebsen.org.tr

açıklaması yapılarak, hukuk devleti ilkesi ile amaçları ayrıntılı bir şekilde belirtilmiş, düzenleme yapılırken adalet ve hakkaniyet ölçütlerinin de gözetilmesinin zorunlu olduğuna vurgu yapılmıştır. Daire başkanı kadro unvanlı kamu personeli arasında kadrosunun bulunduğu kamu kurumundan kaynaklı olarak ücrette farklılık getiren söz konusu düzenlemelerin Anayasanın 10. ve 55. maddelerine, kamu hizmetinin eşit iş yapılarak verilmesine karşın, aynı ücreti alamayan çalışanların motivasyon ve verimliliğini olumsuz etkilemesi nedeniyle de çalışma barışının sağlanmasını öngören Anayasanın 49. maddesine, ayrıca İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 23/2. maddesinde yer alan “eşit işe eşit ücret” ilkesine aykırılık taşıdığı açıktır.

Kamu personeli hakkında yerine getirilen hizmetin şartları ile mali hakların belirlenmesine ilişkin farklı düzenlemelerin yapılması söz konusu olabilir. Ancak kadro unvanı özelinde aynı nitelikte kamu hizmeti veren ve yer yönünden yerinden yönetim kuruluşları arasında sayılan kamu yükseköğretim kurumları daire başkanlarına, kamu iktisadi teşebbüsleri ve belediyeler gibi diğer yerinden yönetim kuruluşlarından farklı olarak makam tazminatı ödenmemesinin nesnel ve makul bir gerekçeye dayandırılmasını gerektirecek bir sebep bulunmadığı görülmektedir. Yine makam tazminatı ödenmemesinin nesnel ve makul bir gerekçeye dayandığı yolunda bir tespiti ulaştırılmasını gerektiren somut bir veri bulunmamıştır. Dolayısıyla kamu otoritesinin ortaya çıkardığı farklılığın daire başkanlarının mali hakkına yönelik ayrımcı bir muameleye yol açtığı görülmektedir.

Bu itibarla kamu yükseköğretim kurumları daire başkanı unvanının 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na ekli IV sayılı Cetvel’e eklenmesi noktasında girişimde bulunulması ve neticeden Sendikamıza bilgi verilmesi hususunda gereğini arz ederiz.

Ramazan ÇAKIRCI
Genel Başkan Yardımcısı

Talat YAVUZ
Genel Sekreter